

Pandemiat ja epidemiat

Pandemia tarkoittaa maailmanlaajuisesti levinnyttä epidemiaa. Epidemia on tilanne, jossa tartuntatauti esiintyy poikkeuksellisen suurella osalla jonkin tietyn alueen väestössä. Työterveyslaitos tulee työpaikkoja, työterveysyksiköitä ja kuntien hallinnassa.

Sisällysluettelo

Työterveyslaitos on työhön liittyvien tartuntojen riskinarvioinnin ja torjuntatoimien asiantuntija. Laadimme yhteistyössä AVIn työsuojeluvastuualueen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa ohjeet tartuntojen ehkäisemiseksi työpaikoilla. Ohjeissa kerrotaan, mihin toimenpiteisiin työpaikoilla pitää ryhtyä, jotta toiminnan jatkuvuutta voidaan turvata ja henkilöstön turvallisuudesta huolehtia. Tällaisia toimenpiteitä ovat ensisijaisesti hallinnolliset työn järjestelyt ja altistumisen vähentäminen. Jos nämä eivät riitä, voidaan ottaa käyttöön henkilönsuojaimet.

Työpaikkojen riskinarviointi ajan tasalle

Yhteiskunnan on toimittava myös epidemioiden ja pandemioiden aikana. Työpaikat voivat varautua pandemia- ja epidemiatilanteisiin pitämällä työpaikan riskinarvioinnin ajan tasalla. Kun työpaikan olosuhteet tai niihin vaikuttavat tekijät muuttuvat, työnantajan pitää päivittää laatimansa riskinarviointi ja arvioida muutosten merkitys työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle.

Riskinarvioinnissa pitää ottaa huomioon taudin aiheuttamien terveysvaikutusten vakavuus ja tartuntojen todennäköisyys huomioiden esimerkiksi tartuntatapa,

alueellinen tartuntatilanne ja matkustamisen tuomat tartuntariskit. Riskinarvioinnin perusteella työpaikan ohjeita ja menettelytapoja täydennetään sekä päätetään epidemian ja pandemian torjuntatoimista.

Riskien arvioinnissa voi käyttää tukena työsuojelun ja työterveyshuollon asiantuntijoita. Työterveyshuolto arvioi altistumistilanteiden terveydellistä merkitystä ja voi ehdottaa toimenpiteitä altistumisriskin pienentämiseksi ja turvallisen työskentelyn varmistamiseksi.

Kun esimiesten ja työturvallisuusammattilaisten epidemiaosaamista pidetään yllä myös epidemioiden välisenä aikana, saadaan tarpeelliset torjuntatoimet nopeasti käyttöön uuden epidemian uhatessa ja epidemian aiheuttamat katkokset työssä minimoitua. Näin työpaikat pystyvät turvaamaan oman toimintansa lisäksi myös yhteiskunnan toimintaedellytyksiä epidemioiden aikana.

[Työterveyslaitoksen lintuinfluenssaohjeet työpaikoille](#)

[Työterveyslaitoksen korona-ohjeet työpaikoille](#)

[Työterveyshuollon rooli pandemioiden hallinnassa](#)

Valtakunnallinen pandemiavarautumissuunnitelma

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi uudistetun sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen pandemiavarautumissuunnitelman huhtikuussa 2024.

Suunnitelman tavoitteena on edistää terveysturvallisuutta ja torjua haittoja, joita pandemia ihmisille ja yhteiskunnalle aiheuttaa.

Suunnitelma laadittiin useiden viranomaistahojen yhteistyössä, ja siinä huomioitiin sote-järjestelmä uudistuksen tuomat muutokset sekä koronapandemian aikana kertyneitä kokemuksia.

[Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen pandemiavarautumissuunnitelma \(2024\)](#)

Zoonoosit ja suojautumisohjeet eläinten parissa työskenteleville

Tartuntatauteja, joiden aiheuttajat voivat siirtyä eläimistä ihmisiin ja päinvastoin, kutsutaan zoonooseiksi. Zoonooseja ovat esimerkiksi lintuinfluenssa,

koronaviruksen aiheuttama covid-19, myyräkuume, salmonella, borrelioosi, puutiaisaivokuume, kryptosporidioosi, MRSA ja ebola.

Suomessa toimii Työperäisten zoonoosien ehkäisy -työryhmä, joka koordinoi zoonoosien ennalta ehkäisyä työpaikoilla ja työelämässä. Ryhmää johtaa Työterveyslaitos ja ryhmä on Zoonoosikeskuksen alainen.

Suojautumis- ja työturvallisuusohjeita

- [Hengitystieinfektioiden torjunta työpaikoilla](#)
- [Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset](#)
- [Lintuinfluenssalta suojautuminen](#)
- [Suojautuminen ebolatartunnalta terveydenhuollossa](#)
- [MRSA:lta suojautuminen sikatiloilla](#)
- [Zoonooseilta suojautuminen](#)
- [Kryptosporidioosilta suojautuminen \(Eläinten terveys ETT\)](#)

Tutustu myös

[Biologiset altisteet työpaikalla \(Työterveyslaitos\)](#)

[Zoonoosikeskus \(Ruokavirasto\)](#)

Kysy lisää asiantuntijoiltamme

Heikki Frilander

ylilääkäri

Sähköpostiosoite

heikki.frilander [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2265

Erja Mäkelä

vanhempi asiantuntija

Sähköpostiosoite

erja.makela [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2595

Sirpa Laitinen

vanhempi asiantuntija

Sähköpostiosoite

sirpa.laitinen [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 7233

Kristiina Kulha

vanhempi asiantuntija

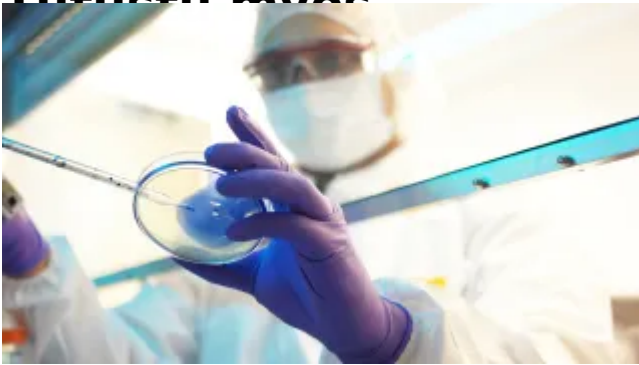
Sähköpostiosoite

kristiina.kulha [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2551

Tutustu myös

[Palvelu](#)

[Biologisten vaarojen hallinta työpaikalla](#)

[Näkymättömien biologisten tekijöiden, kuten bakteereiden ja virusten, esiintyminen työpaikoilla voi aiheuttaa sairastumisen...](#)

Avainsanat

[pandemia](#)